

МОДЕЛИРОВАНИЕ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ЗАТРАТАМИ

*О. М. Бондарчук, к. т. н., доцент, Б. Ю. Голобородько, магистр,
ГВУЗ «Криворожский национальный университет», ot_bond@ukr.net*

Методология исследования. Результаты получены за счет использования методов: анализа и синтеза – для обоснования связи между удельными показателями эффективности; факторного анализа – для определения влияния отдельных факторов на результирующий показатель; экономико-математического моделирования – для построения и апробации модели управления показателями эффективности деятельности предприятия.

Результаты. Доказано, что себестоимость является качественным показателем, который способен комплексно характеризовать эффективность деятельности предприятия. Показан механизм управления затратами, который и характеризует процесс формирования себестоимости продукции под воздействием внешних факторов, а также отображает взаимосвязь себестоимости с эффективностью деятельности предприятия и его конкурентоспособностью.

Предложена многофакторная модель для оценки влияния элементов себестоимости продукции на рентабельность, которая описывает общую эффективность деятельности предприятия за счет удельных показателей эффективности использования отдельных ресурсов. Осуществлена апробация модели на примере одного из горно-обогатительных предприятий Криворожского бассейна.

Новизна. На основе использования предложенной модели при прогнозировании деятельности предприятия определены оптимальные размеры производственной программы и себестоимости продукции, которые обеспечивают эффективное использование основных средств, оборотных активов и трудовых ресурсов предприятия.

Практическое значение. Рассмотрены базовые аспекты для управления ресурсами предприятия и повышения эффективности его деятельности в

контексте затратного подхода, которые могут стать основой для дальнейшего усовершенствования процессов управления ресурсами, себестоимостью и эффективностью горно-обогатительного предприятия.

Ключевые слова: себестоимость продукции, управления затратами, управление эффективностью деятельности предприятия, рентабельность, эффективность, моделирование показателей эффективности.

Литература

1. Вітлінський В. В. Моделювання економіки [навч. пос.] / В. В. Вітлінський – К., 2003. – 408 с.
Vitlinskiy V. V. *Modelyuvannya ekonomiky* [Design of economy] / V. V. Vitlinskiy – K., 2003. – 408 p.
2. Миснік С. І., Столітній С. В. Моделювання і прогнозування показників ефективності використання основних фондів промислового підприємства. / С. І. Миснік, С. В. Столітній. – Вісник ДНТУ, 6 (2) – 2012. – С. 263–269.
Mysnik S. I., Stolitniy S. V. *Modelyuvannya i prognozuvannya pokaznykiv efektyvnosti vykoristannya osnovnykh fondiv promyslovogo pidpriemstva* [Design and prognostication of indexes of efficiency of the use of capital assets of industrial enterprise] / S. I. Mysnik, S. V. Stolitniy – Visnyk DNTU, 6 (2) – 2012. – 263–269 p.
3. Гуткевич А. Управління економічними ресурсами підприємства / А. Гуткевич, Е. Шаманская // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 7 (97).
Gutkevich A. *Upravlinnya ekonomichnyimi resursamy pidpriemstva* [Management of enterprise economic resources] / A. Gutkevich, E. Shamanskaya // Aktualni problemy ekonomiky. – 2009. – № 7(97).
4. Каркавчук В. Моделювання рівня рентабельності підприємства / В. Каркавчук // Формування ринкової економіки в Україні. – 2008. – № 18, С. 103–106.
Karkavchuk V. *Modelyuvannya rivnia rentabelnosti pidpriemstva* [Design of level of profitability of enterprise] / V. Karkavchuk – Formuvannya rynkovoї ekonomiky v Ukraini. – 2008. – № 18, P. 103–106.
5. Комиссарова И. П. Трансформация учета расходов организации: методология и практика / И. П. Комиссарова. – М.: Изд-во «Бухгалтерский учет», 2002. – 224 с.
Komissarova I. P. *Transformatsiya ucheta raskhodov organizatsii: metodologiya i praktika* [Transformation of account of charges of organization: methodology and practical worker] / I. P. Komissarova. – M.: Izd-vo «Buhgalterskiy uchet», 2002. – 224 p.
6. Іщенко М. І. Моделювання та прогнозування рівня поточних витрат на гірничо-збагачувальних комбінатах України / М. І. Іщенко // Європейський вектор економічного розвитку. – № 2 (15), 2013. – С. 114–123.
Ishchenko M. I. *Modelyuvannya ta prognozuvannya rivnya potochnykh vytrat na hirnycho-zbagachuvalnykh kombinatakh Ukrainy* [A design and prognostication of level of current outlays are on the ore mining and processing combines of Ukraine] / M. I. Ischenko // Evropeyskiy vektor ekonomichnogo rozvytku. – № 2(15), 2013. – P. 114–123.
7. Давидович І. Є. Управління витратами як напрям підвищення ефективності роботи підприємств і організацій / І. Є. Давидович // Економічні проблеми розвитку будівництва в Україні [зб. наук. праць міжн. наук.-практ. конференції, Тернопільська академія народного господарства 1–2 червня 2001 року]. – 2001. – С. 17–20.
Davydovych I. E. *Upravlinnya vytratamy yak napryam pidvyshchennya efektyvnosti roboty pidpriemstv i organizatsiy* [A management as direction of increase of efficiency of work of enterprises and organizations] / Davidovich I. E. // Ekonomichni problemy rozvytku budivnytstva v Ukraini [zbirnyk naukovykh prats mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi, Ternopil'ska akademiya narodnogo gospodarstva 1–2 chervnia 2001 roku]. – 2001. – P. 17–20.
8. Бондарчук О. М. Порядок формування рентабельності товарної продукції гірничо-збагачувального підприємства в залежності від співвідношення собівартості та ціни на основні

види продукції / О. М. Бондарчук, Б. Ю. Голобородько // Вісник Криворізького національного університету, вип. 36 – 2014. – С. 340–344.

Bondarchuk O. M. Poryadok formuvannia rentabelnosti tovarnoyi produktsiyi hirnycho-zbahachuvalnogo pidpriemstva v zalezhnosti vid spivvidnoshennya sobivartosti ta tsiny na osnovni vydy produktsii [Order of forming of profitability of commodity products of ore mining and processing enterprise depending on correlation of prime price and price on the basic types of products] / O. M. Bondarchuk, B. Yu. Goloborodko // Visnyk Kryvorizkogo natsionalnogo universytetu, v.36 – 2014. – P. 340–344.

9. Вудвуд В. В. Резерви зниження собівартості як один з напрямів підвищення ефективності функціонування підприємства / В. В. Вудвуд, І. Ф. Козакова // Науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка», № 8 (46) – 2013. – С. 100–103.

Vudvud V. V. Rezervy znyzhennya sobivartosti yak ody z napryamiv pidvyshchennya efektyvnosti funktsionuvannya pidpriemstva [Backlogs of decline of prime price as one of directions of increase of efficiency of functioning of enterprise] / V. V. Vudvud, I. F. Kozakova // Naukovo-vyrobnychyy zhurnal «Innovatsiyna ekonomika», № 8 (46). – 2013. – P. 100–103.

10. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: www.smida.gov.ua

Ahentsstvo z rozvytku infrastruktury fondovogo rynku Ukrainy [Agency of Ukraine fond market infrastructure development] [Elektronniy resurs]. [Elektronniy resurs]. – Rezhym dostupu: URL: www.smida.gov.ua